

Forskrift om åpne treskip som fører flere enn 12 passasjerer

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 23. januar 2020 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet § 2, § 6, § 7, § 9, § 11, § 12, § 14, § 16, § 17 og § 43, jf. kgl.res. [16. februar 2007 nr. 171](#), [delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590](#) og delegeringsvedtak 19. august 2013 nr. 1002.

§ 1. Formål

Forskriften skal ivareta god skipssikkerhet og sikkerhetsstyring for åpne treskip som er tradisjonelt bygget, og som driftes med formidling av skipshistorie som hovedformål.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for norske åpne treskip i innenriksfart som fører flere enn 12 passasjerer og som kan drives frem av årer eller seil. Åpent treskip betyr i denne forskriften et treskip uten gjennomgående tett dekk og uten oppholdsrom under dekk.

§ 3. Særlige regler for treskip som brukes av medlemmer i lag eller foreninger

§§ 4–20 gjelder ikke når treskipet er på seilas utelukkende med medlemmer i lag eller foreninger (medlemsturer) som driver treskipet. Rederiet skal kunne dokumentere at det på slike seilaser bare er medlemmer om bord.

Førere av treskip nevnt i første ledd skal oppfylle kvalifikasjonskrav som gjelder fører av fritidsfartøy.

§ 4. Forholdet til andre regler

Der det i denne forskriften ikke er fastsatt særlige regler, skal åpne treskip oppfylle krav i andre relevante forskrifter gitt med hjemmel i skipssikkerhetsloven.

§ 5. Rederiets plikt til å registrere og sende inn opplysninger

Rederiet skal registrere opplysninger om virksomheten hos Sjøfartsdirektoratet før passasjertransporten starter. Rederiet skal bekrefte at kravene i denne forskriften er gjennomgått og oppfylt. Registreringen gjelder i ett år og må fornyes så lenge treskipet er i drift etter denne forskriften.

§ 6. Sikkerhetsstyringssystem

Rederiet skal etablere, gjennomføre og videreutvikle et dokumenterbart sikkerhetsstyringssystem som minimum inneholder:

- a. beskrivelse av virksomheten og operasjonsområdet med eventuelle beskyttede områder der fartøy kan søke ly (nødhavner).
- b. beskrivelse av det enkelte fartøy, herunder tekniske spesifikasjoner, operasjonelle begrensninger som følge av fartøyets konstruksjon og utrustning, og antall personer fartøyet er konstruert for.
- c. rutiner for seilasplanlegging.
- d. rutiner ved bruk av følgefartøy, herunder kommunikasjon mellom fartøyene
- e. beskrivelse av risikofaktorer for besetning og passasjerer når fartøyet er underveis eller ved bruk av redskaper eller utstyr om bord, og tiltak for å unngå uønskede hendelser
- f. rutiner for vedlikehold av fartøy og utstyr.
- g. beredskapsplan til bruk i ulike nødssituasjoner og rutiner for øvelser.

Rederiet skal ha en årlig, verifiserbar gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det fungerer i tråd med formålet og om det er behov for forbedringer.

Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilgjengelig om bord.

§ 7. Operasjonsbegrensninger

Treskipet kan bare operere i perioden 1. april til 31. oktober.

Treskipet skal operere når det er dagslys og gode siktforhold.

Når treskipet opererer utenfor fartsområde 2 skal maksimal bølgehøyde ikke overstige 1 meter og avstand til nødhavn skal ikke være mer enn 1 nautisk mil.

Treskip med seil skal også kunne manøvreres ved hjelp av årer eller motor.

§ 8. Konstruksjon og utrustning

Treskipet skal være bygget og utrustet slik at det med hensyn til styrke, oppdrift og stabilitet tåler tiltenkt vær og sjø, og kan benyttes til sitt formål.

Treskipet skal ha et minimum fribord på 500 mm og skal oppfylle kravene til stabilitet i Nordisk båtstandard kapittel Y3.4 og Y31.3.2.

Krengepøven skal gjennomføres i vindstille forhold med største seilføring satt og nødvendig ballast forsvarlig sikret om bord.

Ved endring av ballasten skal det gjennomføres ny krengepøve av fartøyets stabilitet.

Som alternativ til krengepøve etter Nordisk båtstandard kan rederiet utarbeide stabilitetsberegninger på programvare som Sjøfartsdirektoratet har godkjent.

Treskipet skal ha tilstrekkelig lensekapasitet.

§ 9. Motor og elektriske installasjoner

Treskip med motor skal oppfylle Nordisk båtstandard for yrkesbåter 1990 kapittel Y5, Y8, Y9, Y11 og Y31.4.

Treskip som har elektriske installasjoner skal oppfylle Nordisk båtstandard for yrkesbåter 1990 kapittel Y11.

§ 10. Sitteplasser og overbygning

Treskipet skal ha sitteplasser i form av tofter, benker eller seter til alle om bord. På sammenhengende tverr- eller langskips tofter eller benker skal det beregnes minst 45 cm bredde per person.

Overbygning beregnet til opphold skal ha utgang med bredde på minst 60 cm til åpent dekk.

Alle rom skal ha tilstrekkelig ventilering.

§ 11. Brannsikringskrav

Treskipet skal være sikret mot brann slik at

- a. brann eller eksplosjon ikke oppstår
- b. risikoen for tap av liv som følge av brann reduseres
- c. risikoen for skade på treskipet og miljøet som følge av brann reduseres
- d. brann eller eksplosjon begrenses, kontrolleres og bekjempes der den oppstår
- e. evakueringen av passasjerer og besetning er lett gjennomførbar og tilstrekkelig.

Rederiet skal kartlegge mulige tennkilder, risiko for brannutvikling og risiko for utvikling av røyk og giftige stoffer. På bakgrunn av kartleggingen skal rederiet iverksette nødvendige tiltak slik at branntilløp kan oppdages og bekjempes så tidlig som mulig.

§ 12. Redningsmidler

Redningsmidler skal være CE-merket og klare til øyeblikkelig bruk når treskipet er underveis.

Treskipet skal ha redningsflåter med en samlet kapasitet tilstrekkelig for det antall personer treskipet kan føre, selv om en redningsflåte skulle gå tapt eller bli ubrukelig. Redningsflåter skal være stuert slik at de blåser seg opp automatisk dersom treskipet synker.

Treskipet skal ha flyteplagg i passende størrelse til alle om bord. Dersom flyteplaggene ikke gir termisk beskyttelse skal treskipet ha termiske beskyttelsesdrakter til alle om bord. Flyteplagg og termiske beskyttelsesdrakter skal oppbevares lett tilgjengelig om bord.

For å håndtere en mann over bord-situasjon skal treskipet, eller eventuell følgebåt, ha

- a. en innretning som gjør det mulig å plukke opp en hjelpeløs person fra vannet
- b. en livbøye med flytende redningsline og en livbøye med selvtennende lys
- c. manøvreringsegenskaper til å gå nær opp til og ta om bord personer på en sikker måte fra sjøen under alle forhold, og
- d. en løfteinnretning som er plassert lett tilgjengelig, klar for øyeblikkelig bruk og dimensjonert for en statisk belastning på minimum 200 kg dersom fribordet er over 1 meter.

Redningsflåter og oppblåsbare redningsvester skal kontrolleres hver 12. måned ved en servicestasjon som er godkjent av Sjøfartsdirektoratet. Øvrige redningsmidler skal kontrolleres i henhold til produsentens anbefalinger.

§ 13. Kommunikasjonsutstyr

Treskipet skal ha om bord følgende CE-merket utstyr:

- a. VHF-radioutstyr med DSC. Håndholdt radioutstyr kan brukes i fartsområde 3 og mindre.
- b. søk og redningstransponder (SARD)
- c. minst tre fallskjermlys (nødraketter)

Elektriske kraftkilder som driver utstyr nevnt i første ledd skal ha kapasitet til å drive utstyret under hele reisen pluss minst 6 timer.

§ 14. Navigasjon

Rederiet skal vurdere risikoen for kollisjon og grunnstøting, og utruste treskipet med nødvendig navigasjonsutstyr på bakgrunn av denne vurderingen.

Elektriske kraftkilder som driver navigasjonsutstyr skal ha kapasitet til å drive utstyret under hele reisen pluss minst 6 timer.

Seilaser skal planlegges ved hjelp av oppdaterte offisielle sjøkart og nautiske publikasjoner, og det skal tas hensyn til vær- og bølgevarsler.

Oppdaterte offisielle sjøkart skal finnes om bord. Sjøkart som benyttes på kartplotter skal være basert på kartdata fra Statens Kartverk.

Skipsfører skal overvåke treskipets kurs og posisjon for å sikre at treskipet følger den planlagte ruten.

§ 15. Førings av dagbok

Skipsfører skal føre dagbok med opplysninger om hver reise og om hendelser underveis som kan være til nytte for myndigheter eller andre med rettslig interesse i reisen, herunder om:

- a. avgangs- og ankomsttid
- b. vær- og bølgeforhold
- c. øvelser
- d. hendelsesforløp ved ulykker og personskader
- e. navn på skipsfører og besetningsmedlemmer.

§ 16. Førstehjelpsutstyr

Treskip skal ha nødvendig førstehjelpsutstyr om bord.

§ 17. Alarminstruks og øvelser

Det skal finnes klare instruksjoner for besetningen som skal følges dersom en nødssituasjon oppstår. Hvert besetningsmedlem skal delta i øvelser i

- a. bruk av redningsmidler og brannslukningsutstyr hver måned
- b. førstehjelp hver sesong.

Rederiet skal utarbeide en opplæringshåndbok som på en lett forståelig måte gir instruksjoner og informasjon om redningsredskapene som finnes om bord, og om de beste overlevelsesmetodene.

§ 18. Telling og registrering av personer om bord

Før hver avgang skal antall personer om bord telles og registreres hos rederiets kontaktperson på land.

Opplysningene som kreves etter første ledd skal gjøres tilgjengelig for redningstjenesten og andre relevante myndigheter i forbindelse med redningsarbeid.

§ 19. Sikkerhetsorientering

Før avgang skal de ombordværende få en sikkerhetsorientering tilpasset turens formål på et språk de forstår. Orienteringen som skal som minimum gi informasjon om:

- a. hvordan passasjerene skal forholde seg i en nødssituasjon
- b. plassering og bruk av sikkerhetsutstyr
- c. særskilte risikoer.

§ 20. Kvalifikasjonskrav og bemanning

Skipsfører skal være minst 20 år og ha

- a. fritidsskippercertifikat (D5L)
- b. helseerklæring for fritidsskipper som skal fornyes hvert tredje år
- c. SRC-sertifikat
- d. minst 150 timer dokumentert fartstid på tilsvarende skipstype
- e. begrenset sikkerhetskurs
- f. gjennomgått sikkerhetsfamiliarisering og intern sikkerhetsopplæring som sikrer forsvarlig håndtering av passasjerer i nødssituasjoner.

Øvrige besetningsmedlemmer skal oppfylle kravene i første ledd bokstav f.

For hver redningsflåte om bord skal det i tillegg til skipsfører være minst ett besetningsmedlem med begrenset sikkerhetskurs.

Skipsfører og et tilstrekkelig antall besetningsmedlemmer skal ha erfaring med bruk av seil og rigg på det aktuelle treskipet.

Rederiet skal fastsette en bemanning som er tilstrekkelig til å ivareta forsvarlig drift av treskipet og sikkerheten til alle personer om bord ved normal drift og i en nødsituasjon. Bemanningen skal være tilstrekkelig for å håndtere seil og rigg uten hjelp fra passasjene.

§ 21. Dispensasjon

Sjøfartsdirektoratet kan unnta et treskip fra ett eller flere av kravene i forskriften dersom rederiet søker skriftlig om unntak og ett av følgende krav er oppfylt:

- a. Det godtgjøres at kravet ikke er vesentlig og at unntaket anses sikkerhetsmessig forsvarlig.
- b. Det godtgjøres at kompenserende tiltak vil opprettholde samme sikkerhetsnivå som kravet i forskriften.

§ 22. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. februar 2020.

||

Forskrift om endring av forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 23. januar 2020 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet § 13, jf. kgl.res. [16. februar 2007 nr. 171](#), [delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590](#) og delegeringsvedtak 19. august 2013 nr. 1002.

§ 20 første ledd skal lyde:

Skip som fører *flere enn 12* passasjerer i innenriksfart skal ha passasjersertifikat når det

- a) er bygget før første mai 2000 med lengde (L) under 24 meter, eller

- b) er et hurtiggående fartøy med lengde (L) under 24 meter, eller
- c) går i fartsområde 2 eller mindre.

Første punktum gjelder ikke treskip som følger forskrift dd.mm.åååå nr. X om åpne treskip som fører flere enn 12 passasjerer.

Endringen trer i kraft 1. februar 2020.

Forskrift om endring av forskrift 21. april 2017 nr. 515 om innredning, rekreasjonstilbud, kost og forpleining på skip

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 23. januar 2020 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet § 2, § 6, § 9, § 21, § 22, § 25, § 26, § 28a, § 29, § 30, § 43 og § 47, jf. kgl.res. [16. februar 2007 nr. 171](#), [delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590](#) og delegeringsvedtak 19. august 2013 nr. 1002.

§ 1 annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder ikke for skip som er omfattet av forskrift 17. juni 2014 nr. 768 om særlige regler for skip som er vernet eller fredet og fører flere enn 12 passasjerer *eller forskrift dd.mm.åååå nr. X om åpne treskip som fører flere enn 12 passasjerer.*

Endringen trer i kraft 1. februar 2020.